

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

“Η Σχολική διαμεσολάβηση συνομήλικων”

Αν. Καθηγήτρια **Ευγενία Αρβανίτη** & Δρ **Σπυριδούλα Γιάκη**,
Πανεπιστήμιο Πατρών

earvanitis@upatras.gr & spgiaki@upatras.gr

<http://intercultural.upatras.gr/>

Δομή

- ▶ Εισαγωγικά
- ▶ Στόχοι επιμόρφωσης
- ▶ Ερευνητικά δεδομένα Σχολικού Εκφοβισμού
- ▶ Δραστηριότητα / ερωτηματολόγιο συζήτηση
- ▶ Δραστηριότητα / ερωτηματολόγιο διαχείρισης
- ▶ Σχολική Διαμεσολάβηση Ομοτίμων
- ▶ Επόμενες ενέργειες / [cgscholar](#)

Σχολικός εκφοβισμός | ελληνικά σχολεία

Η έρευνα έγινε εκ μέρους του Χαμόγελου του Παιδιού σε 2.293 παιδιά σε όλη την Ελλάδα για το σχολικό έτος 2022.

1 στα 3 παιδιά, δηλαδή το 32,4%, σε όλη τη χώρα δηλώνουν πώς έχουν δεχτεί σχολικό εκφοβισμό.

1 στα 6 παιδιά σε όλη την Ελλάδα δηλώνουν ότι αισθάνονται πώς το σχολείο τους δεν τους μαθαίνει να μην εκφοβίζουν τους συμμαθητές τους.

Αύξηση 174% στις Παρεμβάσεις πρόληψης για την Ενδοσχολική Βία και τον Εκφοβισμό

...ενώ τα ίδια τα παιδιά τοποθετούν ως βασικότερες αιτίες την διαφορετική εθνικότητα, τη σεξουαλική ταυτότητα και την νοητική υστέρηση

Υπό ποιες συνθήκες πιστεύετε ότι μπορεί να δεχθεί εκφοβισμό ένα παιδί στη χώρα μας;

...οι χώροι εκπαίδευσης αποτελούν για όλες τις ομάδες κοινού τους κατεξοχήν χώρους άσκησης εκφοβισμού στα παιδιά και ακολουθεί το διαδίκτυο

Πού πιστεύετε ότι μπορεί να ασκηθεί ο εκφοβισμός στα παιδιά;

Δραστηριότητα - 1

- Συμπληρώστε το ερωτηματολόγιο σχετικά με τις ενδοσχολικές συγκρούσεις που έχετε συναντήσει:
 - <https://forms.gle/3DyEsi678NqHuYP78> (10')
 - Συζήτηση αποτελεσμάτων (20')

Δραστηριότητα - 2

- Στον ελεύθερό σας χρόνο:
 - Συμπληρώστε το [ερωτηματολόγιο](#) για να δείτε πώς αντιμετωπίζεται εσείς μια σύγκρουση (10')
 - Δείτε το [βίντεο](#) για τους τύπους διαχείρισης της σύγκρουσης (10')
 - Αναστοχαστείτε το προτιμώμενο στυλ διαχείρισης των συγκρούσεων και σκεφτείτε τα θετικά και τα αρνητικά του. Ποιοι άλλοι τρόποι/στυλ είναι χρήσιμοι;

Πεδια Διαμεσολάβησης

Εργασία

Σχολείο

Υγεία

Μετανάστευση

Σεξουαλικότητα

Οικονομία

Τι είναι η σχολική διαμεσολάβηση

- ▶ «η διαμεσολάβηση συνομηλίκων (peer mediation) ή σχολική διαμεσολάβηση (school-based mediation) αποτελεί μια μορφή διαμεσολάβησης και ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων, η οποία οργανώνεται και εφαρμόζεται εντός του σχολικού πλαισίου, μεταξύ των μαθητών, ως εναλλακτική πρακτική που αντικαθιστά το πειθαρχικό σύστημα της τιμωρίας».

(Αρτινοπούλου, 2010:60)

Ο σκοπός της σχολικής διαμεσολάβησης είναι...

- ▶ μια **συμφωνία** για να μην επαναληφθεί επιθετική ή προσβλητική συμπεριφορά στο μέλλον αλλά και η **μεταμόρφωση** της σχέσης.
- ▶ ο σεβασμός, η ενσυναίσθηση, η αποδοχή της διαφορετικότητας, η **ενεργός συμμετοχή** και συνεργασία ανάμεσα στα μέλη της σχολικής κοινότητας.
- ▶ **μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς** θεωρούνται ως μέλη ενός κλειστού συστήματος (σχολική κοινότητα), που αλληλεπιδρούν. (Θάνος, 2019)

Στόχοι σχολικής διαμεσολάβησης

i. Μείωση πειθαρχικών προβλημάτων και αποβολών

ii. Απελευθέρωση εκπαιδευτικών από τον ρόλο της «αστυνόμησης» των μαθητών

iii. Μείωση των βίαιων και αντικοινωνικών συμπεριφορών και αποφυγή διάλυσης των φιλικών σχέσεων

iv. Κλίμα συνεργασίας, αυτονομίας και εποικοδομητικού διαλόγου

v. Ενδυνάμωση ατομικότητας και ισότητας

vi. Εύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων

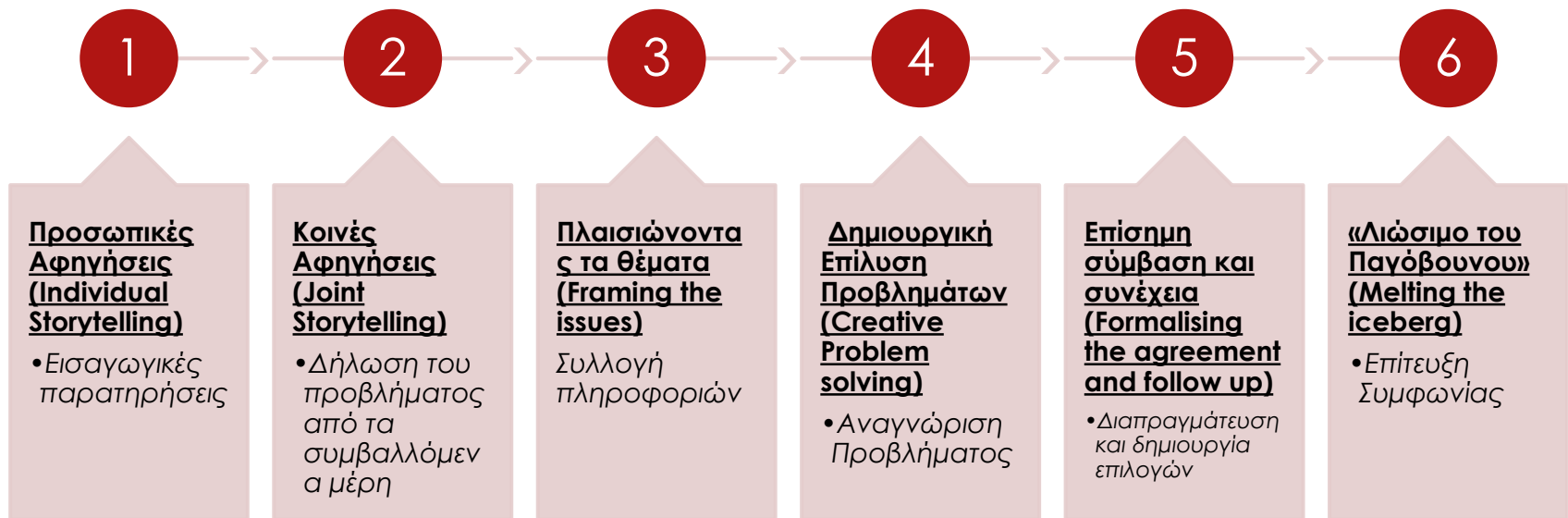

vii. Ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης μελλοντικών προβλημάτων

viii. Βελτίωση εν γένει της σχολικής καθημερινότητας.

Τα έξι στάδια της διαμεσολάβησης

Αρχές Σχολικής Διαμεσολάβησης

- ✓ Η εχεμύθεια
- ✓ Η ύπαρξη διάθεσης για επίλυση της διαφοράς
- ✓ Ο αλληλοσεβασμός
- ✓ Η μη χρήση βίας όλων των μορφών
- ✓ Η προσεκτική ακρόαση
- ✓ Η μη διακοπή κατά τη διάρκεια έκφρασης απόψεων
- ✓ Η δέσμευση εκτέλεσης της συμφωνίας

Πλεονεκτήματα Σχολικής Διαμεσολάβησης

Ειρηνική επίλυση των διαφορών/συγκρούσεων

Ανάπτυξη του αισθήματος συνεργασίας και ενότητας

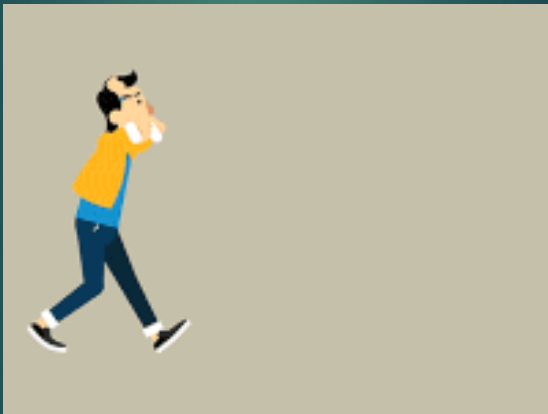
Αύξηση στη συμμετοχή των μαθητών σε σχολικές δραστηριότητες, βελτίωση της αυτοεικόνας τους

Εκμάθηση δεξιοτήτων επικοινωνίας, κριτικής σκέψης και λύσης προβλημάτων

Μείωση των πειθαρχικών παραπομπών

Μείωση της χρήσης βίας από τους μαθητές

Παραδείγματα Σχολικής Διαμεσολάβησης

▶ **Συγκρούσεις/Διαφορές μεταξύ μαθητών**

Πειράγματα/Απομόνωση/Παρεξηγήσεις/Ομαδοποιήσεις/
Καταστροφή περιουσίας/Καυγάδες

▶ **Συγκρούσεις/Διαφορές μεταξύ Καθηγητών/Μαθητών**

Προσέλευση στην τάξη/Συμπεριφορά

▶ **Συγκρούσεις/Διαφορές μεταξύ Καθηγητών/Καθηγητών**

Καταμερισμός/Διδακτική/Προσέγγιση/Κάλυψη
Ύλης/Πηγές/Προσωπικό στυλ διδασκαλίας/Συμπεριφορά

▶ **Συγκρούσεις/Διαφορές μεταξύ Καθηγητών/Διεύθυνση**

Καθήκοντα/Εργασιακές συνθήκες και
περιβάλλον/Πειθαρχικές προσεγγίσεις/Συμπεριφορά

▶ **Συγκρούσεις/Διαφορές μεταξύ Γονέων και Σχολείου**

Διαχείριση του μαθητή/Κατανομή σε τάξη ή
ομάδα/Μαθησιακές ανάγκες/Θέματα πειθαρχίας

▶ **Συγκρούσεις/Διαφορές μεταξύ Γονέων και Γονέων**

Παρεξηγήσεις και παρερμηνείες/Εκφοβισμός παιδιού του
ενός από το παιδί του άλλου/Θέματα πειθαρχίας

Παραδείγματα Συγκρούσεων που δεν μπορούν να διαμεσολαβηθούν

- ▶ Χρήση Ουσιών
- ▶ Επίθεση με αντικείμενο
- ▶ Κλοπές και άλλα ποινικά αδικήματα (π.χ. εμπρησμοί)
- ▶ Σεξουαλική παρενόχληση
- ▶ Χρήση βίας από μαθητή προς καθηγητή και αντίστροφα

Ο ρόλος του διαμεσολαβητή- εκπαιδευτικού

- Προάγει τον διαπολιτισμικό διάλογο

- Οργανώνει και συμμετέχει σε εκπαιδευτικές συνεδρίες των μαθητών και μαθητριών

- Επιλέγει τις κατάλληλες περιπτώσεις για διαμεσολάβηση

- Ενθαρρύνει μαθητές για να γίνουν διαμεσολαβητές/ τριες

- Παρατηρεί και υποστηρίζει τους νέους διαμεσολαβητές/τριες

- Διατηρεί την επικοινωνία με τη διοίκηση του σχολείου

- Δρα ως πολλαπλασιαστής της μεθοδολογίας της διαμεσολάβησης στο σχολείο και στην ευρύτερη κοινότητα.

Δεξιότητες του διαμεσολαβητή- εκπαιδευτικού

Αποδοχή της διαφορετικότητας

Ενεργητική ακρόαση

Ενσυναίσθηση

Θετική αναγνώριση

Ευκρίνεια και σαφήνεια

Ουδετερότητα

Εμπιστοσύνη και εχεμύθεια

Συνεργασία

Η εκπαίδευση των διαμεσολαβητών είναι **θεωρητική** και **βιωματική**, μέσα από τεχνικές αναπαράστασης, δραματοποίησης και παιχνίδια ρόλων.

Επόμενες ενέργειες

Δέσμευση για υλοποίηση προγράμματος

Εγγραφή στο cgscholar.com

Συμμετοχή στην κοινότητα/cgscholar.com

Εκπαίδευση εκπαιδευτικών (α)σύγχρονη- 10 ώρες

Επιλογή Μαθητών – διαμεσολαβητών

Εκπαίδευση Μαθητών - 10 ώρες

Δημιουργία πρωτοκόλλου διαμεσολάβησης

Ενημέρωση γονιών

<https://cgscholar.com/>

Παράδειγμα σχεδιασμού

 Scholar

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διαμεσολάβηση (ΜΕδ, 2 έτη) – Κοινό Πρόγραμμα με το Πανεπιστήμιο Πατρών – Εξ Αποστάσεως

- ▶ Σκοπός του Κοινού Μεταπτυχιακού Προγράμματος είναι να προετοιμάσει τους/τις φοιτητές/τριες με τις κατάλληλες
 - ▶ **ακαδημαϊκές γνώσεις** και
 - ▶ **επαγγελματικές δεξιότητες**
- ▶ ώστε να εργαστούν σε πολλαπλά πεδία εφαρμογής της **Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και Διαμεσολάβησης.**

Πηγές

- Αρτινοπούλου, Β. (2010). *Η Σχολική Διαμεσολάβηση, Εκπαιδεύοντας τους μαθητές στη διαχείριση της βίας και του εκφοβισμού*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Γρηγοριάδου, Ε. και Τέλλιου Α. (2016). *Σχολική Διαμεσολάβηση, Ένας οδηγός για την επίλυση συγκρούσεων στο σχολείο από ομηλίκους*. Έκδοση: ANTIΓONH – Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την ειρήνη και τη Μη Βία.
- Θάνος, Θ. (2019). Σχολική Διαμεσολάβηση: μια εναλλακτική πρακτική επίλυσης των διαφορών και της βίας στο σχολείο. *Εκπαιδευτική Επικαιρότητα*, Β(6):28-36.

Φόρουμ Διαπολιτισμικού Διαλόγου & Μάθησης

<http://intercultural.upatras.gr/>

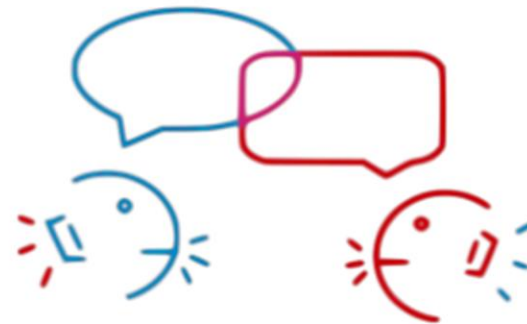
UNIVERSITY OF
PATRAS
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Laboratory of Sociology & Education

Department of Educational Sciences
& Early Childhood Education

Forum on Intercultural Dialogue & Learning

Εργαστήριο Κοινωνιολογίας & Εκπαίδευσης, ΤΕΕΑΠΗ Πανεπιστήμιο Πατρών

<https://lsedu.upatras.gr/>